

MODEFOTOGRAFIE

Ari Versluis en Ellie Uyttenbroek Hetzelfde, maar dan anders

door Ruud van Slooten

Onder de titel *Exactitudes* maken fotograaf Ari Versluis en styliste Ellie Uyttenbroek al bijna twee decennia fotoseries waarin dress codes van uiteenlopende sociale groepen worden vastgelegd. Het werk wordt in binnen- en buitenland geëxposeerd en gepubliceerd. Ook verschijnen de *Exactitudes* regelmatig in boekvorm, telkens met nieuw toegevoegde series. Afgelopen zomer kwam de vijfde editie uit.

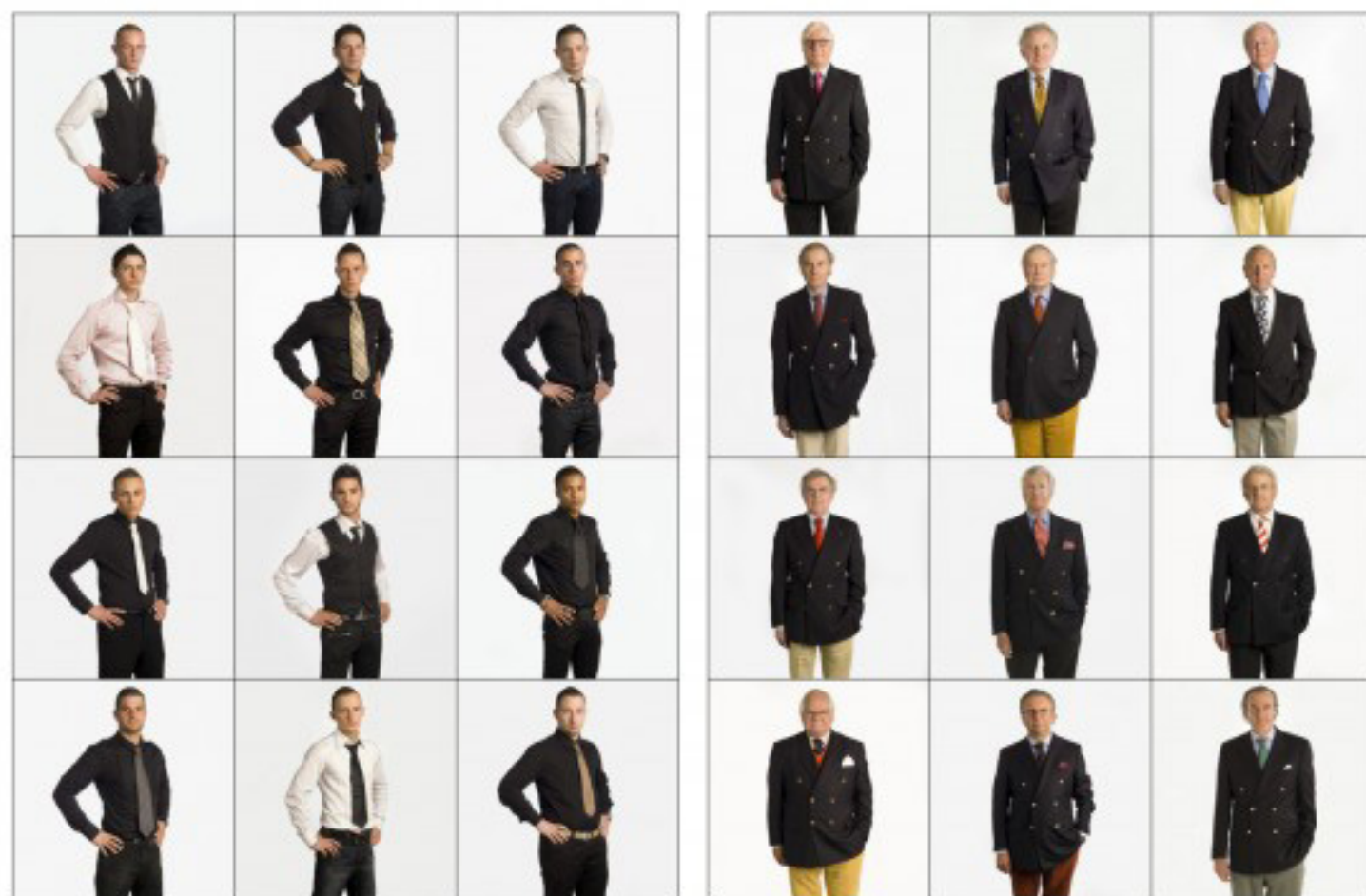
Sinds 1994 werken fotograaf Ari Versluis en styliste Ellie Uyttenbroek aan hun *Exactitudes* series. Dit woord is een samensmelting van 'exact' en 'attitude', begrippen die precies de belangrijkste kenmerken van de fotografische series aanduiden. Mensen – aanvankelijk vooral jongeren – met een overeenkomstig kleedpatroon of fysieke uiterlijke stijl worden door het duo op straat gescout en later vastgelegd in steeds dezelfde pose tegen een neutraal witte achtergrond. Wanneer deze geportretteerde individuen later worden gekoppeld in series van elk twaalf portretten ontstaat een opvallend uniform groepsbeeld. De series zijn zo fascinerend, herkenbaar en breed in sociaal-culturele achtergrond, dat bij de aanblik ervan ze vanzelf de vraag oproepen hoe autonoom en persoonlijk ons uiterlijk tegenwoordig eigenlijk nog kan zijn.

Rotterdam is de thuishaven van Ari Versluis en Ellie Uyttenbroek en tevens de geboortegrond van de *Exactitudes*. Daar sprak *NewStyle* met het duo over hun intrigerende series, waarvoor ze inmiddels de hele wereld hebben afgereisd.

Hoe gaan jullie eigenlijk te werk?

AV: 'Het maken van de portretten is behoorlijk intensief doordat we zo'n week of vier op een bepaalde locatie gaan werken waar we dan een x-aantal series in gedachten hebben, afhankelijk van wat we in ons vizier krijgen. Je moet toch heel thematisch denken, mensen aanspreken op straat en afspraken voor de fotosessie met ze maken, daarna de beelden creëren en die vervolgens in →

MODEFOTOGRAFIE

de postproductie analyseren en kijken of alles ook echt klopt.'

EU: 'Als we in een stad zijn, gaan we altijd een aantal wijken in om te "voelen" en te kijken. Dan vallen ons meestal wel dezelfde dingen op. Wij zijn natuurlijk inmiddels wel erg gefocust geraakt op mensen en zien eerder een patroon in bepaalde uiterlijkheden die kenmerkend zijn voor zo'n locatie. Vaak wordt gedacht dat wij elke dag mensen van de straat plukken om een fotootje te maken voor ons archief en als we er dan twaalf bij elkaar hebben, is er een serie. Maar zo werkt het niet. We zijn juist meestal met andere zaken bezig. Ari werkt veel aan autonome projecten en ik geef les. En we worden regelmatig benaderd voor projecten die al enigszins thematisch bepaald zijn of die een meer commercieel karakter hebben. Dan kom je nog wel eens te zitten tussen wat je gevraagd wordt om te doen en wat je zelf zou willen doen.'

Maar met deze werkmethode zijn jullie aanvankelijk niet begonnen?

AV: 'Nee, maar hij ontstond wel vrij snel. De eerste drie series hebben we op eigen initiatief gedaan en toen kwam al direct een verzoek van het Fotofestival Naarden om de erfgenen van de 20ste eeuw

te verbeelden in tien series. Maar daarna doe je weer enkele series op eigen initiatief. We zijn altijd gefocust op wat er op straat gebeurt en ook zeer geïnteresseerd in mode. Niet in de mode zoals die van de ontwerpers vandaan komt, maar juist hoe die door de straat wordt vertaald en wat mensen er zelf mee verzinnen. Want het blijft natuurlijk altijd de vraag wie de mode uitvindt. Het gaat ons om de *power of fashion*. Hoe mensen zich willen onderscheiden, de cult die daar om heen hangt en het gedrag waarmee het gepaard gaat.'

EU: 'Wij zijn daarin ook mierenneukers, want we kicken er juist op wanneer mensen het echt goed doen. De details moeten kloppen. *Styling the essential details*.'

Is het ook niet een vorm van documenteren?

AV: 'Bij het samenbrengen ontdek je steeds meer overeenkomsten en hoe een bepaalde stijl zich ontvouwt. Het is alsof je een register opentrekt. Dat selectieproces is heel interessant en zo wordt je ook steeds scherper en stijlvaster binnen zo'n serie.'

EU: 'Wij zijn inmiddels beroepsgeformeerd in het herkennen van subculturen. Er wordt ons vaak gevraagd waar we bepaalde groepen gevonden →

'We zijn altijd gefocust op wat er op straat gebeurt en ook zeer geïnteresseerd in mode. Niet in de mode zoals die van de ontwerpers vandaan komt, maar juist hoe die door de straat wordt vertaald'

Ari Versluis

MODEFOTOGRAFIE

hebben, omdat die er blijkbaar zo exotisch uitzien, maar ze lopen gewoon op straat hoor. Ook journalisten die niet echt uit de boom gevallen zijn, vragen dat. Ze kunnen die mensen gewoon niet plaatsen. En dat vind ik weer heel bizar."

AV: "Voor *Vogue Hommes* zijn we een keer benaderd om een moderie over ecopunks te maken naar aanleiding van een serie die we over deze groep hadden gemaakt. De redacteuren en stylisten zeiden tegen ons dat ze niet snaptten hoe we zo'n serie hadden kunnen maken, want die ecopunks zag je bij hun in Parijs niet. Nou, we waren het kantoor nog niet uit of we liepen er al tegen een aan..."

Julie doen vrijwel niks aan styling bij de mensen die voor de camera poseren?

AV: "Je trekt af en toe wel een das recht natuurlijk, maar we passen niks aan, restylen geen outfits en doen ook niets aan de make-up, want anders werkt het niet."

EU: "Kijk, als mensen voor de fotosessie opeens andere kleding hebben aangetrokken, sturen we ze uiteraard wel terug naar huis. En het weer kan ergens opeens omslaan waardoor iedereen zich anders gaat kleden. Waren we in Milaan bezig

met vrouwen in bontjassen, ging ineens de zon schijnen..."

Werken jullie altijd in steden?

EU: "Dat hoeft niet per se. Zo zou ik nog wel eens alle overgebleven klederdrachten van Zeeland willen fotograferen bijvoorbeeld."

AV: "De voorwaarde is wel dat mensen kleding dragen die ze zelf uitgekozen hebben en die hun identiteit bevestigt. Kleding is toch ook iets om mee te communiceren, een soort taal, waarmee je met kleine tekens wilt laten zien wie je bent."

Zijn er stijlen in jullie series die inmiddels alweer verdwenen zijn?

AV: "Het voorbeeld hiervan is de gabberin. Tegenwoordig liggen jongeren van zestien in een deuk als ze zo'n foto zien. Dat maakt het ook interessant natuurlijk, want zo wordt het geschiedschrijving. Susan Sontag schreef ooit in haar beroemde boek *On Photography* dat hoe ouder foto's worden, des te interessanter men ze vindt. En dat is natuurlijk ook zo. Het documenteren van kleding is op deze manier ook veel leuker dan om kleren te tonen op poppen in een museum." — exactitudes.com

'Wij zijn inmiddels beroeps-gedeformeed in het herkennen van subculturen. Er wordt ons vaak gevraagd waar we bepaalde groepen gevonden hebben, omdat die er blijkbaar zo exotisch uitzien, maar ze lopen gewoon op straat hoor'

Ellie Uyttenbroek

Linksonder:
Bears, Londen 2008
Rechtsboven:
Boubou, Parijs 2008

Onlangs verscheen de
inmiddels vijfde editie van
Exactitudes met daarin
48 nieuwe series.
Uitgeverij D10 Publishers,
ISBN 9789064507656, 010.nl